

Subject Area
Social Sciences, Media

Year: 2022
Vol: 8
Issue: 94
PP: 346-351

Arrival
09 December 2021
Published
31 January 2022

Article ID Number
3813
Article Serial Number
13

Doi Number
<http://dx.doi.org/10.26449/ss.sj.3813>

How to Cite This Article
Yıldız, İ. (2022). "Birleşik Krallık'ın Medya Yoluyla Yumuşak Güç Kullanımı: Bbc Örneği Üzerinde"
International Social Sciences Studies Journal, (e-ISSN:2587-1587) Vol:8, Issue:94; pp:346-351

Social Sciences Studies Journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Birleşik Krallık'ın Medya Yoluyla Yumuşak Güç Kullanımı: BBC Örneği Üzerinde

The United Kingdom's Use Of Soft Power Through The Media: In The Case Of BBC

İlkyay YILDIZ¹

¹ Öğr. Gör., Bingöl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Büro Hizmetleri ve Sekreterlik Bölümü, Çağrı Merkezi Hizmetleri Programı, Bingöl, Türkiye

ÖZET

Son yıllarda iletişim teknolojilerinde yaşanan değişimler ülkeleri sınır ötesi yayıncılıklar yapmaya ve bu yolla ülkelerini bir cazibe merkezi haline getirmeye teşvik etmiştir. Bu bağlamda, uluslararası kapsamda yaygınlaşan yumuşak güç kullanımı, bir iletişim stratejisi olarak daha fazla önem kazanmıştır. Bu makalede Avrupa'nın ve dünyanın etkili bir yumuşak güç kullanıcısı olan Birleşik Krallık'ın uluslararası arenada yayıncılık yapan medya organı BBC incelenmiştir. BBC'nin Birleşik Krallık'ın yumuşak güç kullanımına nasıl etkide bulunduğu ve BBC özelinde ülkenin nasıl bir yumuşak güç politikası sürdürdüğü açıklanmıştır. Çalışmanın evrenini Birleşik Krallık'ta yayın yapan tüm medya organları oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini ise BBC oluşturmaktadır. BBC'nin seçilmesinin nedeni ise uluslararası iletişimde yayıncılık ve habercilik anlamında ilk faaliyetleri gerçekleştirmesinden kaynaklanmaktadır. BBC'nin yumuşak güç aracı olarak üstünlüğü göz önüne alındığında, Birleşik Krallık'ın bu alandaki politikalarını incelemek konuyu daha da önemli hale getirmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yumuşak Güç, Birleşik Krallık, BBC, Medya

ABSTRACT

Changes in communication technologies in recent years have encouraged countries to make cross-border broadcasting and, in this way, to make their countries a center of attraction. In this context, the use of soft power, which has become widespread in the international context, has gained more importance as a communication strategy. In this article, the international media organ of the United Kingdom, which is an influential soft power user in Europe and the world, is analyzed. It has been explained how the BBC has an impact on the UK's use of soft power and how the country maintains a soft power policy in the BBC. The universe of the study consists of all media organs broadcasting in the United Kingdom. The sample of the study is BBC. The reason why the BBC was chosen is that it carried out the first activities in international communication in terms of broadcasting and journalism. Considering the superiority of the BBC as a soft power tool, examining the policies of the United Kingdom in this area makes the issue even more important.

Keywords: Soft Power, UK, BBC, Media

1. GİRİŞ

Sert gücün bir alternatifi olarak yumuşak güç kullanımı, tüm devletlerin dış politikasında önemli bir yer edinmiştir. Bunun yanında teknolojik ve iletişim stratejilerindeki değişimlerle ülkeler arasında farklı kamu diplomasisi uygulamalarına duyulan ihtiyaç artmıştır. Bu ihtiyaçların bir sonucu olarak ortaya çıkan yumuşak gücün en iyi örnekleri yine batılı ülkelerde görülmektedir. Bu ülkelerden biri de tartışmasız Birleşik Krallık'tır. Bu çalışmanın amacı, Avrupa'da ve dünya genelinde ekonomik, kültürel, sosyal alanlarda önemli bir etkiye sahip olan Birleşik Krallık'ın medya yoluyla uyguladığı yumuşak güç politikalarını incelemektir.

Yumuşak güç kullanımının çok çeşitli yolları bulunmaktadır. Yumuşak güç uygulanacak olan ülkelere ya da toplumlar üzerine daha çok ekonomik, kültürel, medya yayın organları, sivil toplum örgütleri yoluyla etkide bulunmaktadır. Böylece yumuşak güç kavramı daha etkili olan bir kamu diplomasisi yöntemini de doğurmuş olacaktır. Birleşik Krallık'ın yumuşak güç kullanımı kapsamında BBC'ye verdiği etkin rol, bu gücü geliştirmeye yöneliktir. Bu kapsamda bu çalışmanın ana problemini "Birleşik Krallık'ın, BBC yoluyla yumuşak güç kullanma kabiliyeti ne ölçüde gerçekleştirilmektedir?" sorusu oluşturmaktadır. Bu çalışmada öncelikle kamu diplomasisi ve ardından yumuşak güç kavramları açıklanmıştır. Yumuşak gücün tanımı, kaynakları, araçları gibi konular üzerinde durulmuştur. Daha sonra Birleşik Krallık'ın yumuşak güç kullanımı BBC özelinde açıklanmıştır. Sonuç kısmında genel bir değerlendirme yapılmış, Birleşik Krallık'ın yumuşak güç potansiyeli medya ve BBC özelinde değerlendirilmiştir.

Kamu diplomasisi, dış politika ve yumuşak güç kavramlarına ilişkin yapılan çalışmalara bakıldığında çok fazla sayıda yayınlara rastlamak mümkündür. Özellikle 2010'lu yıllardan sonra, yumuşak güç kavramı hemen hemen her

türlü ülkeye uyarlanarak ele alınmıştır. Genellikle Avrupa ülkeleri, Rusya, Çin, Japonya ve Amerika Birleşik Devletleri özelinde yayınlar çok daha fazladır. Yılmaz ve Kılıçoğlu (2017), “Avrupa Birliği’nin Yumuşak Güç Kullanımı ve Diğer Ülkeler Üzerindeki Olumlu Etkisi” başlıklı çalışmalarında genel olarak tüm Avrupa ülkelerini incelemişlerdir. Ülkelerin kullandıkları yumuşak güç konularını belirtmiş ve en genel olarak yaptıkları faaliyetleri örnek olarak belirtmişlerdir. Aydemir (2018), “Kamu Diplomasisi-Ülkeler, Avrupa Birliği, Kurumlar, Uygulamalar” adlı kitabında yumuşak güç kavramı üzerinde durarak, çok çeşitli yelpazedeki ülkelerin yumuşak güç kullanım durumlarını açıklamıştır. Bilener (2019, s.254), “Dış Politika Analizinde Yumuşak Güç - Keskin Güç Karşılaştırması: Çin Örneği” adlı makalesinde yumuşak güç kavramını Çin üzerinden açıklamaya çalışmıştır. Çin’in özellikle Avusturya ve Yeni Zelanda üzerinde birçok yönden hâkim kurmak istediğini bunu da yine yumuşak güç politikalarıyla daha etkin şekilde gerçekleştirdiğini belirtmiştir. Ayrıca hem Çin’in hem de makale konusunun içine girmese de Rusya’nın yumuşak güçlerini kötüye kullandıklarını belirtmiştir. Sevilay Yıldırım ise uzmanlık tezinde (2014), “Rusya’nın Avrasya Politikasında Yumuşak Güç: İmkânlar ve Sınırlar” konusunu ele almıştır. Yumuşak güç kavramını Rusya özelinde açıklayan Yıldırım, (s. 174) Türkiye’nin Avrasya coğrafyasında yumuşak güç olma noktasındaki potansiyeli Rusya’dan daha gerçekçi olduğunu belirtmiştir. Ayrıca Rusya’nın Sovyetlerin dağılmasından sonra birleştirici değil de ayrıştırıcı olduğu üzerinde durmuştur.

Bu kapsamda yumuşak güç kavramını özellikle medya özelinde araştıran yayınlara da yer vermek önemlidir. Yanardağoğlu (2014), “Uluslararası İletişim ve Kamu Diplomasisi: BBC Dünya Servisi Haber Merkezi Örneği” makalesinde daha özel bir alana inerek Birleşik Krallık’ın BBC üzerinden uyguladığı kamu diplomasisini incelemiştir. Katılımcı gözlem ve mülakat yöntemini kullanarak BBC’de çalışan haber editörleriyle daha çok gazetecilik mesleğine yönelerek haber yazma üzerine görüşmeler gerçekleştirmiştir. Aydemir (2015), “Dış Politikada Stratejik Bir Değer Olarak Yumuşak Güç Unsurunun Medyada Kullanımı: Amerika Birleşik Devletleri ve Türkiye’nin Kamu Diplomasisinde Medyanın Kullanımının Karşılaştırılması” adlı doktora teziyle, hem Amerika Birleşik Devletleri’nin hem de Türkiye’nin yumuşak güç unsurlarını karşılaştırmalı olarak vermiştir. Yine Aydemir (2016), “Dış Politikada Yumuşak Güç ve Medya” adlı kitabında Amerika Birleşik Devletleri ve Türkiye’den yumuşak gücü karşılaştırmış ve kitabında yumuşak güç kavramını literatüre kazandıran Joseph S. Nye ve bunun gibi hem Amerika’da hem de Türkiye’de görev yapan çeşitli akademisyen ve iş insanlarıyla görüşmeler yapmıştır. Ülkelerin kullandığı yumuşak güç kaynaklarının, yöntemlerinin farklı bakış açılarıyla ele alınıp, derinlemesine mülakat yönteminin kullanılması konuya ilginçlik ve güven vermektedir.

2. KAMU DİPLOMASİSİ KAVRAMI

Kamu diplomasisi günümüzde önemi giderek artan bir stratejik iletişim aracı haline gelmiştir. Kelime olarak ‘kamu’nun daha iyi anlaşılması için yapılan çalışmalarla onlara bilgi aktarımının sağlanmasını ve bununla onların etki altına alınmasını sağlayan iletişim türüdür. Küreselleşen dünyamızda buna paralel olarak gelişen iletişim teknolojilerinin varlığı ve etkinliğinin artmasıyla zaman ve mekân kavramları da değişime uğramıştır. Bir yanda küreselleşme ile devlet hatta toplumlar dönüşüme uğrarken kamu diplomasisi de bu dönüşümden etkilenmiştir. Kamu diplomasisi artık sadece bir devletin ya da devletlerin değil, toplumda yaşanan tüm gelişmeleri de içine alarak genişlemiştir. Örneğin, artık sadece devlet eliyle kamu diplomasisi gerçekleştirilmemekte, devlete ek olarak çok uluslu şirketler, sivil toplum kuruluşları, toplumsal halklar da kamu diplomasisinde önemli bir rol oynamaktadır.

Kamu diplomasisi kavramı ilk olarak Amerika’da Edmund Gullion tarafından kullanılmıştır (Demir, 2012 s.13). Gullion, kamu diplomasisini bir ülkenin hükümetlerinin, özel gruplarının hatta bireylerinin bir başka ülkenin hükümetlerinin, halklarının, özel gruplarının görüş ve yaklaşımlarını dış politika kararlarına uygun olacak şekilde etkilemek şeklinde tanımlamıştır.

Tüm dünyada ülkeler, kamu diplomasisini daha çok medya organlarıyla gerçekleştirme yoluna gitmiştir. Özellikle dünya da çeşitli zaman ve mekanlarda gerçekleştirilen savaşlar sonucunda ülkeler bozulan imajlarını başka devletler açısından düzeltmek için medyadan yayınlar gerçekleştirerek bir kamu diplomasisi oluşturmuşlardır. Örneğin, Fransa Alliance Française’yi kurmuş, kültürel miras olarak tarihi edebiyatçıları, eserlerini, dilini tüm dünyada tanımasını sağlamıştır. Amerika Birleşik Devletleri ise “Committee on Public Information” u kurmuş ve başına da bir gazeteci getirmiştir. Bu komitenin amacı ise Amerika’nın özellikle Birinci Dünya Savaşı’nda amaçlarını ve politikalarını dünyaya göstermesini sağlamaktır. Birleşik Krallık ise BBC’yi kurmuş ve özellikle savaş sırasında doğru, tarafsız ve objektif haber akışını sağlamayı planlamıştır. Soğuk Savaş sırasında dönüşümler geçirse de Birleşik Krallık için etkili bir kamu diplomasisi oluşturmaktadır.

Joseph Nye (2017, s. 106), kamu diplomasisini yumuşak gücün bir kullanım alanı ve politikası olduğunu, otoriter devletlerin yerlerini demokrasilere bıraktığı bugünlerde, her ne kadar yabancı liderler ile dost olursa da, halkın ve meclisin nezdinde olumsuz bir izlenim bırakıldığı anda liderlerin etkinliğinin kısıtlanabileceğini belirtmiştir. Nye,

bu gibi durumlarda kamuoyunda hedeflenen diplomasinin, sonuçlar açısından, liderler arasındaki geleneksel küçük diplomatik iletişimlerden daha önemli hale gelebileceğini de eklemiştir. Nye, ayrıca kamu diplomasinin uzun bir zaman dilimini kapsayabileceğini, çeşitli eğitim, öğretim organizasyonlarla geliştirilmesi gerektiğini ve medya aracılığıyla da daha etkili bir iletişim kurulmasının gerektiğini belirtmiştir.

Kamu diplomasinin kaynaklarına bakılacak olunursa, bir ülkenin yaşadığı toplum ve bölgedeki kültür yapısı, uyguladığı siyasi politikaları, uluslararası ilişkileri ile birlikte dış politikası, ekonomik yapısı, eğitim düzeyi, medya yayın organlarındaki tanıtım faaliyetleridir. Kamu diplomasisinde önemli olan bu kaynakların nasıl kullanıldığıdır. Kimisi uzun vadede daha etkili olurken –kültür gibi-, kimisi ise daha kısa vadelere etkinlik göstermektedir. Örneğin günlük yapılan siyasi toplantılar, alınan iç dış kararların topluma nasıl iletileceği, nasıl bir söylem içerisinde olunacağı kamu diplomasisi açısından kısa vadede düşünülüp uygulamaya geçilmesi gereken konulardandır. İster kısa ister uzun vadede etkili olsun her ikisinde de önemli olan medya aracılığıyla iletişim becerisidir. Örneğin Nye (2017, s.154), yumuşak güç adlı kitabında buna bir örnek vermektedir:

“Arka arkasına yaşanan birkaç tren kazasından sonra İngiliz basını, İngiltere için alaycı bir şekilde ‘üçüncü dünya ülkesi’ tabirini kullanmıştır. Bazı dış basın organlarının, bağlamı açıklamadan haberlerinde bu ifadeyi tekrar etmesi İngiltere’nin gerilemekte olan ülke imajına katkıda bulunmuştur.”

Sonuç olarak kamu diplomasisi medya aracılığı ile daha etkili hale gelmekte, ülkelerin yumuşak gücünü yaymakta etkin rol oynamaktadır. Böylelikle medya aracılığıyla uygulanan yumuşak güç ülkelerin imajının olumluya çevrilmesine yardımcı olmaktadır. Etkili kamu diplomasisi uygulandığı ülkeleri dar görüşlü, içine kapanık, gerici bir ülke görünümünden çıkarıp, daha modern yapıları bir ülke konumuna da getirir.

3. YUMUŞAK GÜÇ KAVRAMI

Soğuk savaş döneminin son ermesinden sonra, uluslararası politikalar ve sistemlerde oldukça değişiklikler meydana gelmiştir. Bu değişikliklerin başında da güç kavramı gelmektedir. Soğuk savaş döneminde daha çok sert güç üzerinde yoğunlaşma görülürken, savaş sonunda bu durum yerini yumuşak güç kullanımına bırakmıştır. Özellikle bir devletin sahip olduğu siyasal, ekonomik, kültürel ve toplumsal algılarının oluşturulması ve başka devletler tarafından da benimsenmesinin istenmesi sonucunda yumuşak güç kavramı daha da önem kazanmıştır. Soğuk savaş sonrası dönemdeki durumu Yeğin şu şekilde açıklamıştır (2015, s.8). "devletler gücü sadece maddi ve somut kaynaklara dayanan bir olgu olarak görmekten vazgeçmişler ve diğer devletlerin davranışlarını değiştirme konusunda başka yolların varlığını ve önemini fark etmişlerdir." Kısaca devletler sert güç kullanarak uyguladıkları politikaların kalıcı olmadığını fark etmişler, bunun yerine yumuşak güç kullanarak daha etkili ve uzun vadeli sonuçlar alacaklarının farkına varmışlardır. Bunun için ise artık savaş gibi bir olaya girişmektense daha kültürel ve sosyal alanlara yönelmişlerdir. Bu sayede başka ülkeleri de etkileyebilecek ve savaşmaya gerek kalmadan da etkileşim sağlayabileceklerdir.

Josheph J. Nye'nin, 1990 yılında yazdığı "Zorunlu Liderlik: Amerikan Gücünün Değişen Doğası" adlı kitabıyla literatüre kazandırılan yumuşak güç kavramı, Nye'ye göre (2003, s.83,84) yeni ortaya çıkmış bir kavram değildir. Birçok ülkenin zaten yumuşak güç kullandığını, bu gücü kullanmakta Amerika'nın geç bile kaldığını belirtmiştir. Yumuşak gücün ana felsefesini Nye aynı eserinde şöyle açıklamıştır (2003, s.10-11): "Eğer istediğim şeyi isteyebilmen sağlayabilirsem, o zaman yapmak istediğim şeyi yapmaya seni zorlamama gerek kalmaz." Bu açıklamadan da anlaşılacağı gibi aslında yumuşak güç diğer devletlerin de düşündüğün gibi düşünmesini sağlamaktır. Bu amaçla onlara uygulanacak algı yönetimi sayesinde tercihleri üzerinde değişiklikler yapılabilecek, yaptırılmak istenilen her neyse o daha kolay yoldan yaptırılabilir. Böylece yumuşak güç insanları zorlamak yerine onlarla işbirliği yapmaktadır (Aydemir, 2016, s.130).

Yumuşak güç ile devletlerin birbirleriyle kurdukları iletişimin işlevi de değişmiştir. Bu uluslararası iletişimin değişen doğası yumuşak güç kaynaklarına sahip olmanın yanında bunların etkili şekilde kullanılmasını da gerektirmektedir. Yumuşak gücün kaynaklarının en önemlisini bir ülkenin kültürü oluşturmaktadır. Kültür insanların yapıp ettikleri ve günümüze kadar taşıdıkları değerleridir. Yumuşak gücün kullanılmasında yararlanılan kültür, devletin politikasını yansıtmakta önemli görevler üstlenir. Yumuşak güç olarak kültürün kullanılmasını Aydemir Şöyle açıklamıştır (2016, s.139): " Bir devletin maddi ve manevi değerlerinin sürdürülmesini sağlayan, siyasal amaçlı çözümlere yeni yaklaşımlar getiren, kamuoylarını etkileyerek stratejik bir ortam yaratan, bir ülkenin düşüncelerini ve çekincelerini farklı boyutlarda-farklı zamanlarda ileten önemli bir kaynaktır." Yumuşak gücün bir diğer kaynağını ise yerel değerler ve siyasi politikalar oluşturmaktadır. Yerel değerler ve siyasi politikalarla ülkeler diğer ülkeleri kendilerine daha aşina haline getirebilirler. Bunu kültürden bağımsız şekilde ele almak zordur. Çünkü bir ülkenin yerel değerleri o ülkenin kültürünü de oluşturmaktadır. Bu kapsamda yumuşak güç olarak kullanılan yerel değerler ve siyasi politikalar bir ülkenin özgün ve diğer ülkelerden ayrı olduğu özelliklerini ortaya çıkaracak

şekilde kullanılmalıdır. Aksi takdirde bu durum diğer ülkeler açısından ilgi çekici olmayacaktır. Bir ülkenin insan haklarına önem vermesi, siyasal olarak belirli bir istikrara sahip olması, dünyanın ilgilendiği ve sorun olarak gördüğü birçok küresel soruna eğilmesi ve bu alanlarda çeşitli çalışmalar yapması o ülkenin diğer ülkeler açısından bakış açısını olumluya çevirmesinde önemlidir. Bu nedenle önemli olan yumuşak gücü kullanırken profesyonel olarak konuya yaklaşılmasını sağlamaktır. Yumuşak gücün bir başka kaynağı ise hükümet politikaları ve özellikle de bir devletin dış politikalarıdır. Özellikle soğuk savaş döneminde görülen sert güç önemini yitirmiş ve yerini yumuşak güce bırakmıştır. Devletlerin kültürel boyutta yaptıkları çalışmalar onların dış politikalarına da yön vermiştir. Dış politikada yumuşak gücün kullanılması bir devletin diğer devletleri etkileyebilmesi özelinde önemlidir. Çünkü dış politikada yumuşak gücü her devlet kendi çıkarları amacıyla kullanmaktadır. Bu amaçları doğru şekilde açıklamak, uygulanacak politikalarda bu amaçlara göre hareket etmek, yeri zamanını iyi ayarlamak yumuşak gücün etkisini arttıracaktır.

4. MEDYA YOLUYLA YUMUŞAK GÜÇ KULLANIMI

Küreselleşmenin de etkisiyle dijitalleşen medya yayın organları, tüm toplumları hem sosyal hem kültürel anlamda dönüştürmektedir. Yumuşak gücün bir aracı olarak kullanılan medya organları, uluslararası ilişkilerde daha etkin bir iletişim kurulmasını sağlamaktadır. İletişim teknolojileri ve politikalarındaki yaşanan hızlı dönüşümle devletler de artık geleneksel medya yayın organlarının yanında artık yeni medya organlarını da aktif bir şekilde kullanmaktadır. Özellikle internet teknolojisindeki yaşanan gelişmelerle tüm dünyada ortak bir kültür, ortak bir dil, ortak bir sosyal dönüşüm yaşanmasının önünü açmıştır. Böylelikle tüm uluslararası ülke ve devletlerde sınırları da ortadan kaldırmıştır. Medya yayın organları aracılığıyla bir devlet, bir diğer devletle birçok konudaki görüşlerini, yapmak istediklerini daha hızlı ve etkili iletmeye şansına sahip olmuştur.

Medya yayın organları aracılığıyla daha çok kültür konusunda yumuşak güç kullanıldığı görülmektedir. Özellikle bir devletin kültürü bir başka devlet için daha çekici ve uygulanabilir gelmektedir. Bu konuda ülkeler de çeşitli çalışmalar yapmakta gerek dillerini gerek kültürlerini gerekse yaşam tarzlarını başka insanlara daha kolaylıkla aktarabilmektedir. Bu anlamda Avrupa'ya ya da Amerika'ya gönderilen öğrenciler ya da bu tarz ülkelere Türkiye'ye gelen öğrenciler o ülkelerin kültürlerini kendi ülkelerine taşımaktadır. Bunun yanında medya yayın organlarının sadece kendi sınırları içinde kalmayıp dünyanın birçok yerinde büro açmaları, habercilik ve kültürel faaliyetlerini başka bölgelerdeki ülkelerin dilleriyle gerçekleştirmeleri de medyanın yumuşak güç konusunda etkinliğini göstermektedir. Bu duruma en iyi örneklerden birini oluşturan BBC'nin yumuşak güç oluşturmadaki rolü bir sonraki bölümde açıklanmıştır.

5. BİRLEŞİK KRALLIK'IN YUMUŞAK GÜCÜ: BBC

Yumuşak güç kullanımı olarak Amerika Birleşik Devletleri'nin karşısındaki en büyük rakibi Avrupa'dır. Avrupa'da ise bu durumu elinde bulunduran ülkeler Birleşik Krallık, Fransa ve Almanya'dır. Geçmişte çok uzun yıllar boyunca bir savaş meydanı olarak görülen Avrupa'da özellikle soğuk savaşın da bitmesiyle daha ılımlı bir hava oluşmuştur. Bu ılımlı hava ise ülkelerin hem kendi ulusal çıkarları hem de Avrupa Birliği çatısı altında Avrupa'nın çıkarları doğrultusunda uygulanan yumuşak güç araçları ile gerçekleştirilmiştir. Avrupa'daki ülkelerin savaş yanlısı gibi görünen olumsuz dış imajlarını, olumlu ve barışçıl bir imaja doğru yönlendirme kaygıları, ülkeleri sert gücün yerine yumuşak gücün kullanılmasına doğru sürüklemiştir. Bu kapsamda Birleşik Krallık da sert gücün yanında yumuşak gücü de fazlasıyla kullanarak ulusal ve uluslararası çıkarlarına yönelik uygulamalar yapmaktadır. İngiliz kültürü İngiltere'yi diğer uluslar için çekici hale getirmekte, diğer taraftan da İngiliz şirketlerinin sağladığı ticari yayıncılık İngiltere'nin hem ekonomik gücünü artırmakta, hem de menfaatlerini elde etmesini kolaylaştırmaktadır (Bell, 2016, s.77). Bu kapsamda İngilizce dilinin tüm dünyada kültürel iletişimde ortak bir dil olması, hem eğitim hem de bilim dili haline dönüşmesi, haber metinlerinde akıcı ve anlaşılır bir İngilizcenin oluşturulması bu anlamda yapılan çalışmaların ürünüdür. BBC World ise ülkenin yurt dışındaki imajını oluşturarak, dünya geneli için bir nevi 'Avrupa'ya pencere' işlevini üstlenmektedir (Abdujabarova, tarih yok, s.2). Birleşik Krallık BBC aracılığıyla ulusal ve uluslararası anlamda iyi bir marka oluşturmuş ve uluslararası topluma iletecekleri mesajları BBC üzerinden aktarmışlardır. Özellikle İngilizce dilinin yaygınlaşmasında ve tüm toplumlar tarafından kullanılmasında BBC'nin rolü büyüktür.

BBC'nin ortaya çıkışı iki nedene dayanmaktadır: Birinci neden, kurucusu John Reith'in kişisel başarısına dayanmaktadır. İkinci neden ise tamamen tesadüfidir (Curran, 1997, s. 111,112). BBC aracılığıyla bir kamu yayıncılığı, Birleşik Krallık'ta 1920'lerde halkın BBC'yi sahiplenmesiyle ve hükümet tarafından halkın bilgilendirilme, eğitilme, eğlenme ihtiyaçlarını karşılaması amacıyla başlamıştır (Simpson, 2004, s.236). Birleşik Krallık, BBC'yi, ilk kurduğu andan itibaren bir yumuşak güç aracı olarak görmekteydi. Özellikle kendi hakimiyeti altında bulunan kolonileriyle daha iyi iletişim kurmak ve onlar üzerindeki nüfuzunu arttırmak amacıyla kurulan BBC bu anlamda amacını yeterince yerine getirmiş durumdaydı. Fakat özellikle ikinci dünya savaşı sırasında

ülkelerin diğer ülkelerde olup bitenler olan merakı ve haber alma ihtiyacı artarken BBC’de buna kayıtsız kalamamış ve sadece koloniler üzerinde değil artık birçok başka devlet üzerinde de bürolar kurmuştur. Birleşik Krallık savaş sırasında bu amaçla ilk kez Arapça yayın yapma özelliğini de getirmiştir. Webb’e göre (2008, s. 556), BBC’nin yerel başka dillerde yayın yapması yayın amacını da dönüştürmüş, kuruluş amacı Britanya’nın kolonilerinde yaşayan halka ve devlet memurlarına ulaşmak olan servisin yayınlarıyla “savaş sonrası ortaya çıkan vakumun Britanya’nın sesiyle doldurulmasını” sağlayacağı anlaşılmıştır.

Birleşik Krallık’ta yayın kurumları için özerklik, özünde inandırıcılık ve güvenilirlikle doğru orantılı olsa da; kurumun tarafsızlık politikasına göre yorum yapması ve kendi görüşünü ortaya koyması beklenen bir tutum ve davranış biçimi değildir (Önen, Tanyıldızı, 2010, s.139). BBC de bu anlamda ilk kurulduğu dönemlerde, daha çok haberlerin tarafsız ve objektif olması üzerinde durmuştur. Hatta bu yönüyle dünyadaki birçok haber mecrasına da öncülük etmiştir. Özellikle yayımlandığı ülke ya da bölgede ikna etmeye çalışmama, o ülkelerin iç işlerine karışmama, objektif olmak adına muhalif görüşlere de yer vermek gibi konularda öncülük eden BBC (Walker, 1982, s.14-15), daha sonra bu anlayıştan sıyrılmıştır. Bu anlayışından vazgeçiren unsur ise soğuk savaş olmuştur. Özellikle savaş boyunca ortaya çıkan olumsuz imaj hem Birleşik Krallık’ı hem de diğer Avrupa ülkelerini kendilerini iyi gösterebilmek adına kendi fikirlerini yaymak amacına yöneltmiştir.

Birleşik Krallık hem uluslararası devletler üzerinde kamuoyu oluşturmak hem de İngiliz kültürünün başka devletlerce tanınmasını sağlamak amacıyla 1950’li yıllardan itibaren BBC World Servisi’ni bir yumuşak güç olarak kullanmıştır. Martin (2014, s. 4), 1922 yılında kurulan BBC’nin İngiltere’nin yumuşak gücünü oluşturan aktörler arasında yer aldığını belirtmiştir. BBC İngiliz kültürünün yayılmaya değer bir kaynak olduğunu, bu yöndeki çalışmaların onları takip eden kitleler tarafından takdir edildiği düşüncesi temelinde faaliyet göstermiştir. Ayrıca BBC World Service tarafından İngiliz hükümetinin bakış açısıyla ve İngiliz değerleriyle uluslararası haberlerin yorumlanması aynı şekilde İngiltere’nin kültürünün yayılmasını amaçlamıştır (Yılmaz, Kılıçoğlu, 2016, s.97). Anlaşılabileceği üzere İngiliz kültürü ve dilinin dünyaya açılması kültürel çalışmaların yanı sıra daha çok dünyaya açılan BBC haber servisleri sayesinde olmuştur.

6. SONUÇ

Günümüzde en etkili diplomasi yöntemi olan yumuşak güç medya organlarıyla daha da aktif kullanılmaktadır. Bu çalışmada, Birleşik Krallık’ın kullandığı yumuşak güç, BBC özelinde ele alınmıştır. BBC, bu anlamda 1900’lü yıllardan sonra hem Avrupa’da, hem de dünyanın neredeyse tamamında en etkili olan haber mecrasını oluşturmaktadır. BBC’nin soğuk savaş öncesi politikasıyla, soğuk savaş sonrası politikasında yumuşak güç anlamında yaşadığı değişimler BBC’yi daha da çekici hale getirmektedir. Bunun yanında siyasete de yön veren bir özelliği olan yumuşak gücün medya organları aracılığıyla desteklenmesi BBC’yi önemli hale getirmektedir. BBC Birleşik Krallık’ın dış politikasını anlatmada, onu evrensel bir değer olarak tanıtmada, ülkenin uluslararası çıkarlarını gözetmede etkili rol oynamaktadır. BBC’nin özellikle sadece İngilizce dilinde değil, birçok farklı dilde de yayın yapması evrensel bir değere daha yakınlaştığı için onu hakim durumuna getirmektedir.

BBC’nin bir yumuşak güç olarak uluslararası iletişimde kullanılmasına yönelik çıkarımları şu şekilde sıralayabiliriz:

- ✓ BBC önceleri sadece Birleşik Krallık’ın kolonileriyle iletişim kurması için tasarlanmış olsa da dünyada yaşanan değişimler sonucunda artık sadece bu amaca hizmet etmemektedir.
- ✓ Küreselleşme ve yeni iletişim teknolojilerindeki gelişmelerle BBC de etki alanını genişletmiş, tüm dünyada yayın yapan bir haber mecrası konumuna gelmiştir.
- ✓ BBC, Birleşik Krallık’ın değerlerini, kültürlerini ve hatta yaşam tarzlarını bile tüm dünyaya yaymak amacıyla kullanılmaktadır.
- ✓ BBC, hem bulunduğu ülkenin hem de Birleşik Krallık’ın ideolojilerine göre bir haber stratejisi belirlemektedir. Bunu yaparken ise kültürel ve toplumsal yapısını uluslararası alanda cazip hale getirmektedir.
- ✓ BBC, Birleşik Krallık’ın dış politikada imajının doğru anlaşılmasını sağlamaktadır.
- ✓ BBC, Birleşik Krallık’ın hem maddi hem de manevi değerlerini ön plana çıkarmakta, dil ve kültür bakımından diğer ülkelerde daha cazip konuma gelmektedir.

Kısaca belirtmek gerekirse BBC, hem kültürel, hem toplumsal hem siyasi gibi birçok konuda Birleşik Krallık ile dünya arasında bir köprü görevi görmektedir. Diğer dünya devletlerine sunduğu haberler çerçevesinde, onların merak duygusunu gidermekte böylece kendi politikasını da göstermiş olmaktadır. Bu nedenle Birleşik Krallık BBC’yi etkili bir yumuşak güç olarak dış politikada kullanmaktadır.

KAYNAKÇA

- Abdujabarova, M., (Tarih bilgisi yok), 24.11.2021 tarihinde <https://www.undef.org.tr/media/academic/pdf/b069dae70f3b404a88f926dcbc9db34f.pdf> adresinden erişilmiştir.
- Aydemir, E., (2015)., “Dış Politikada Stratejik Bir Değer Olarak Yumuşak Güç Unsurunun Medyada Kullanımı: Amerika Birleşik Devletleri Ve Türkiye’nin Kamu Diplomasisinde Medyanın Kullanımının Karşılaştırılması”, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gazetecilik Anabilim Dalı, doktora tezi
- Aydemir, E., (2016), “Dış Politikada Yumuşak Güç ve Medya”, İstanbul: Kalkedon Yayınları.
- Aydemir, E., (2018), “Kamu Diplomasisi-Ülkeler, Avrupa Birliği, Kurumlar, Uygulamalar”, İstanbul: Kalkedon Yayınları.
- Aydoğan, B., (t.y.), “Rapor: Güç Kavramı Ve Kamu Diplomasisi”, http://www.politikadergisi.com/sites/default/files/guc_kavrami_ve_kamu_diplomasisi_-_bekir_aydogan-pdf.pdf 07 Ekim 2017 tarihinde erişildi.
- Bell, E., (2016), “Soft Power and Corporate Imperialism: Maintaining British Influence”, Institute of Race Relations, Vol. 57(4): 75-86
- Bilener, T.,(2019). “Dış Politika Analizinde Yumuşak Güç - Keskin Güç Karşılaştırması: Çin Örneği”, The Turkish Yearbook of International Relations, Volume 50 (2019), pp. 225-257.
- Curran, J., (1997), Power Without Responsibility: The Press and Broadcasting in Britain, Routledge, London
- Martin, N., (2014), “Cultural Value of the British Council and BBC World Service: a Comparative Examination of Annual Reports, 1952-1978”, 21.11.2021 tarihinde <http://www.open.ac.uk/researchprojects/diasporas/sites/www.open.ac.uk.researchprojects.diasporas/files/BC%20%26%20BBCWS%20Annual%20Reports,%201952-78.pdf>, adresinden erişilmiştir.
- Nye Jr, Joseph S., (2003), “Amerikan Gücünün Paradoksu”, Çev. Gürol Koca, İstanbul: Literatür Yayınları.
- Nye Jr. Joseph S., (2017), “Yumuşak Güç-Dünya Siyasetinde Başarının Araçları”, Ankara: BB101 Yayınları.
- Önen, S.M., Tanyıldızı, N.İ., (2010), “Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT) Yayınlarının Yönetmelik Denetimi: İngiltere Yayın Kurumu (BBC) Bir Model Olabilir mi?”, Amme İdaresi Dergisi, Cilt 43, Sayı 3
- Simpson, S., (2004), “Universal Service Issues in Converging Communications Environments: The Case of The UK”, Telecommunications Policy, Elsevier Ltd., pp.2333248.
- Walker, A., (1982). *Voice for the world: 50 years of broadcasting to the world: 1932-1982: BBC*, London: British Broadcasting Corporation External Services Publicity Unit.
- Webb, A., (2008). “Constitutional niceties: three crucial dates in cold war relations between the BBC External Services and the Foreign Office”, Historical Journal of Film, Radio and Television, 28 (4), s. 557-567.
- Yanardağoğlu, E., (2014), “Uluslararası İletişim ve Kamu Diplomasisi: BBC Dünya Servisi Haber Merkezi Örneği”, İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi, sayı:38.
- Yeğin, A. (2018), “İran’ın Yumuşak Gücü”, Seta Analiz, sayı 118
- Yıldırım, S., (2014)., “Rusya’nın Avrasya Politikasında Yumuşak Güç: İmkânlar Ve Sınırlar”, TC Başbakanlık, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, Yayınlanmamış Uzmanlık Tezi.
- Yılmaz, A.N., Kılıçoğlu, G., (2017). “Avrupa Birliği’nin Yumuşak Güç Kullanımı ve Diğer Ülkeler Üzerindeki Olumlu Etkisi”, Bartın Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Cilt:8, Sayı:15